

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
25 Decembre st. v.
6 Ianuarie st. n.

Este in fie-care dumineca.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 52.

ANUL XIX.
1883.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe ¹/₂ de an 5 fl.; pe ¹/₄,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

Inimiórá taci!...

Inimiórá taci, nu plânge,
Cáci durerea ce te frânge
Lacrima n'o póte stinge!

5 Sciu eu lécul cu priință,
Inse vai, cu neputință!
Sé uíți dragostea de-odată
Cu víețá-i desmerdatá.

Cand stau nóptea sáugurá.

Printre crengi cum schintieázá.
Tainic-dorul badei vine
Și se pune lângá mine,
Și-mi tot spune și-mi șoptesce,
De ce-a fost imi amintesce.

Ah! bádiță, dragul meu,
Ajungá-te Dumneđu
Sé doresci pe óre-cine,
Cum te-am dorit eu pe tine,
Sé iubesci cu dor cumplit,
Dar tu sé nu fii iubit!

Maria Suciú.

Amintiri din copilárie.

I.

Eram abia de 6 ani pe vremea aceea, când — lipsit de gânduri — nu-mi pré báteam capul cu altecele, decât numai cu lucruri copiláresci. Dicala ceea : „copilária, vécul de aur“.

Sciu, cá și dvóstrá, când veți fi fost de acea vârstá a mea, veți fi umblat la școlá. Și pentru aceea e de prisos a ve mai spune, cá și eu mergeam — sé invét carte.

Treceam pragul și intram numai decât in școlá. Cáci, me rog dv., nu trebuia sé merg multá cale, ca alți copii. Tata erá invétátor și noi locuiam la școlá.

Dar pentru aceea și eu aveam stráiculița mea, ca alți creștini. Și sé nu gândiți, me rog, cá straița mea erá numai ec'asă — de pánzá — ci erá selpiciosá négrá, cum i dic unii poleitá, ér pe nemție de lack, cu cáțáramá și curea.

Și cu atât imi plăcea mai mult, cu cât unchiul mi-o cumpérase din Arad la tégul Sámედრului, sciți povestea vorbei : de puil tégului. Și credeți dv., cá unchiul avea réu gust? Dómne feresce!

Abecedar mi-a dat tata unul, incát nu mi se lásau ochii de pe el. Așá erá de frumos, imbrácat in roșu, de-mi plăceau mai mult tablele lui, decât literile cele negre.

La început me uimiau icónele cele multe, ce se aflau in el, și când începui scrierea și legarea „i“, „u“ etc. apoi „u-iu“, „u-iu-iu“, „iu“, „iu“, „u-iu-iu“, nu mai puteam de drag, și cá erá dráguța de či, huhurárian : „u-iu-iu“, ca la ospete și acésta-mi plăcea mult, cá suná bine, de se aușiea la 2 rénduri.

Sciți bine, cá școlá din Lipova e cu redicaturá, séu cum sé dice, cu etagiú, și noi sédeam in etagiú, séu dupá vorba poporaná de mai nainte, la doue rénduri.

Ómeni au fost in Lipova la 1818, când s'a zidit școlá, nu tufe. Așá e de grósá și de poganá in páreți, cá dorá sé stea descoperitá 10 ani și tot nu i-ar fi nimica — tot ar avé lipovenii școlá.

Ce-i drept vrednic și bun architect a fost cel ce-a cládit acésta școlá, nu ca unii architecti de-acuma, cari se publicá prin čiare și, decá iau câte-o școlá séu bisericá s'o facá, numai o fúseresc, ca la 3—4 ani sé se cutrupescá și sé le dea din nou de lucru.

Architectii bétráni n'aveau lipsá sé se publice prin čiare, cáci se publicau ei prin lucrul lor bun și trainic. Lucrurile lor sânt monumentele, ér cei de-acuma se publicá cu duba la cine nu-i cunósce, cá cine-i cunósce se feresce de ei ca de ucigá-l crucea și nu le mai dá de lucru.

M'am tot gândit, de ce architectii bétráni, séu cum le plăcea lor a se numi : *măestrii*, lucrau așá de solid — și de ce unii din architectii de astáđi, pe cari sé te ferescá Dđeu și sé nu cutezi a-i numi : *măestri*, cáci nu numai iți ațiți páie 'n cap și éști tot in hără mără cu ei, ba áncá iți fac și proces — fúseresc numai lucrul?

Dupá multá bátae de cap in urmă am găsit enigma :

Bétránii zidiau, ca sé ție și sé aibá viilor. Cei de-acuma zidesc, ca sé se strice cáat mai din grabá și sé aibá ce zidi erá și așá lucrul lor ține de Joi pán'apoi.

Lucrul celor bétráni erá tare și solid, precum și starea lor erá tare și solidá. Lucrul celor tinéri e fuș, precum e și starea lor.

Aici zace buba.

Primarul Lipovei pe vremea, când s'a zidit școlá, drept monument de aducere aminte, a fost moș Gligor Filip. Purtá suman și opincá și-și impletia pérul chicá,

tectoratul balului l'a primit Altea Sa, C. R. Archiducele Rainer;  r preşedintele de onoare dl baron Al. Vasilko, membru al senatului, etc.

Aflăm cu mare bucurie, c  sănătatea poetului Eminescu pare a se fi imbun t ţit. N'a mai avut nici un atac şi se speră, că nu va mai ave. Raspunde foarte bine intreb rilor ce i se pun, dar acesta il cam ostenesce. Se ar t  foarte afabil. Starea sa fizică e bună.

Carnevalul şi damele rom ne. *Reuniunea femeilor din Iaşi* va ave şi in anul acesta, ca şi 'n cel trecut, in localul bursei, un arbore de Crăciun cu tombola, pentru sporirea fondului şcolii profesionale de supt direcţiunea societăţii. — *D mnele din R mnic-Sărat*, in România, au dat o serată in profitul săracilor; cu banii incassati au cumpărat 20 st njeni de lemne, care s'au imp rţit intre 86 s rmani, femei, bărbaţi, b tr ni şi bolnavi, veduve cu copii.

Teatru român in Făgăraş. La Făgăraş s'a infiintat, la iniţiativa şi stăruinţa d mnei Zinca Roman, o societate teatrală de diletanţi sub numele „Progresul”, din care face parte tinerimea rom n  de ambele secse. Societatea acésta işi va inainta c t mai cur nd statutele spre aprobare. Dar şi p n'atunci ea a inceput să dea reprezent ţiuni, a treia s'a dat la 19 dec. in ajunul alegerilor municipale, cu care ocaziune s'a jucat „Rosaliile” şi „H rtia Rezeşului”, am ndou  de dl V. Alecsandri, fiind de faţă un public numeros şi distins. Reprezent ţiunea a avut un succes complet. D şorele Hareti Popescu, Paulina Pandrea, Lucretia Negrea, Silvia Cip şi Ana Ciora au produs efect mare; asemenea şi dnii Nicolae Aron, Ioan Ludu, Alesandru Tepeş, Leon Solomon, Ioan Pop şi Ioan Dejenariu. Venitul curat a fost 100 fl., care s'a dat reuniunii femeilor rom ne din Făgăraş.

Necrol ge. *Ioan Vlad*, fost avocat in Lugos, de origine din Biharia, a incetat din vieţ , după o bol  lungă in Budapesta la 25 decembre. Repausatul a fost un rom n zelos, caracter nepătat şi curagios in apărarea intereselor naţionale. M rtea lui este o pierdere nu numai pentru familia, ci şi pentru naţiunea sa. Il pl ng: văduva sa Sofia născ. Radulescu, pruncii sei Victor, Lucia, Paula şi Laura, mamă-sa Caterina văd. Vlad n. Pop şi alte rude. — *Cornelia Roman*, o jun  şi frumo-s  rom nc  din Braşov, care încă in v ra trecut  a delectat publicul Asociaţiunii transilvane, cu c ntecul şi jocul seu armonios şi graţios, in producţiunile diletanţilor, a murit la 31 dec. in etate de 18 ani, gelit  de părintele seu dl Ludovic Roman căpitan c. r. in pensiune, de soru-sa Maria, de fraţii sei Leon, Ludovic şi Adrian, de buna sa Sara Fink, de alte rude şi de toţi cei ce au cunoscut-o. — *Ioan Giula*, preot in comuna D ncu-mic, l ng  Or ştia in Transilvania, a incetat din vieţ  la 22 dec. in etate de 28 ani.

Călindarul s pt m nei.

Zina sept.	st. v.	st. n.	Numele s�ntilor şi s�r-b�torile.	S�rele resare	S�rele apune
Duminec�	25	6	(+) Nasc. D. Isus Chr.	7 35	4 37
Luni	26	7	(+) Sf. Nicodim	7 34	4 38
M�rţi	27	8	(+) Archid. Stefan	7 34	4 39
Mercuri	28	9	Stii 200,000 d. Nic.	7 34	4 40
Joi	29	10	14,000 prunci ucişi	7 34	4 41
Vineri	30	11	Sf. Anisia şi Iosif	7 34	4 41
S�mbet�	31	12	Cuv. Melania	7 34	4 41

Deslegarea logogrifului din nr. 42: „Iosif, Leviţi, Amos, Rinaldo, Iod, Alfonso, Nazareth, Ulpiu, Paragraf, Alpii, Paris, Indigo, Uri”.

Cetind literele iniţiale din sus in jos, aflăm numele „Iarion Papiu”,  r finalele de jos in sus dau numele: „Iosifu Hodosiu”.

Deslegare bună amu primit dela d mnele şi domnişorele: Emilia Onciu n. Ciavoşchi, Virginia German, Elena Tănăsescu, Mariţi Lupan, Emilia L. Bistriţean, Iosefina Popescu şi dela dnii Octavian Pop, G. Moroşan şi Avram A. Suci.

Premiul fu dob ndit de domnişora Iosefina Popescu.

Ghicitur  de şac

de Amalia Bochiş.

al	ra	c�-	'n	no	a-	lu-	la
�n-	c�	de	do-	ţi	gu	Vi-	la
ta	teu	pept	strin-	bun	be-	al	cesce
De-	su	as-	e	schin-	ru	Sa	pept
cept.	Ca	dor	ne-	te	meu	Vr'o	Vino
Ca-	te	vin	tee	mult	si-	mo-	ta
ca	Vi	de	bes-	ta	de	dra-	mi
c�nd	ce	al-	no	ga	zim-	da-	a-

Se póte desleg  dup  săritura calului.

Termnul de deslegare e 16 januarie. Ca totdeuna şi de astă-dată se va sorti o carte intre desleg tori.

*

Deslegarea ghiciteuri  nghiulare din nr. 44:

		F			
		R	a	m	
	R	o	m	u	l
F	a	m	i	l	i
	M	u	l	e	r
		L	i	r	
			a		

Deslegare bună ni-a sosit dela d mnele şi domnişorele: Elena Zacharie n. Daminescu, Virginia German, Mariţi Lupan, Emilia Onciu n. Ciavoşchi, Iconia Borca, Eleonora Tănăsescu, Minodora Micşunescu şi dela dnii Iacob Str jan, G. Moroşan, Augustin Paul.

Premiul fu dob ndit de domnişora Minodora Micşunescu.